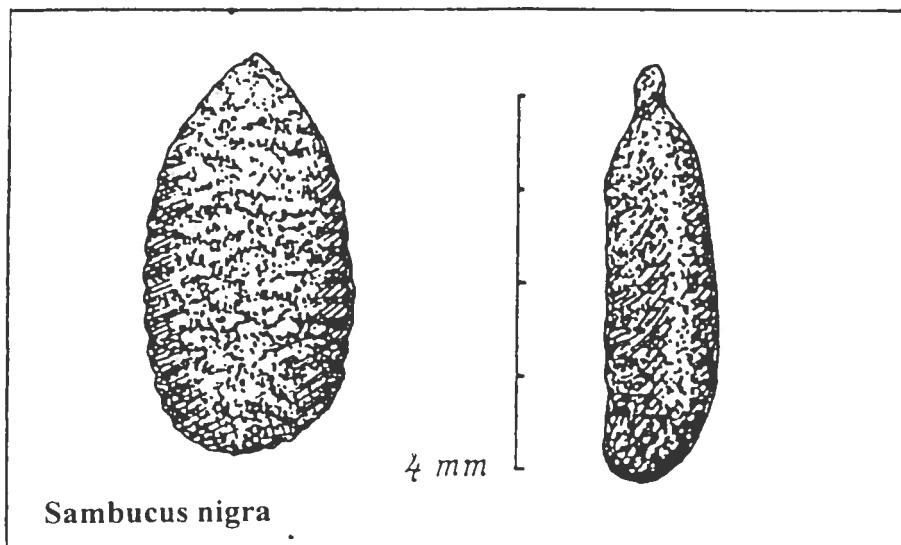

Nationalmuseets
Naturvidenskabelige Undersøgelser

Makrofossilanalyse af
jordprøver fra Mårtenstorget i
Lund

af Annine S. A. Moltsen

NNU Rapport nr. 14 * 1999

KOPI

29. marts 1999

Til Kulturen,
Enheten för kulturhistoria och kulturmiljö
Box 1095
221 04 Lund
Sverige

Kære Conny Johansson Hervén

Hermed *endelig* den færdige rapport fra Mårtenstorget.
Jeg takker for et godt samarbejde og jeres tålmodighed.
Hvad skal jeg gøre med resterne af jordprøverne, ønsker I dem retur eller kan jeg kassere dem ?

God påske og mange hilsner til jer alle fra

Annine Moltsen

Kulturen, Enheten for kulturhistoria och kulturmiljö.

Ang. Makroprøver fra Mårtenstorget.

Hej.

Jeg har fået besked om at du har ringet og har prøvet at ringe tilbage, men uden at få forbindelse, sikkert på grund af Nationalmuseets noget besværlige forretningsgang ved opkald til udlandet, så nu forsøger jeg en fax.

Jeg beklager at jeg endnu ikke har fået sendt rapporten fra Mårtenstorget til jer, men vi har megen arkæologisk aktivitet i København for tiden.

Prøverne er analyseret, men jeg venter på bestemmelse af et fiskeskæl fra en af prøverne, for at se om det skulle være fra Karper. Fiskeskællet er sendt til zoologisk museum i København, og jeg har just rykket for et svar.

Jeg sender et udkast af resultaterne af makroanalyserne i eftermiddag, eller i morgen tidlig, og vil så afvente jeres kommentarer samt bestemmelsen af fiskeskællet inden jeg færdiggør den endelige rapport.

Hilsen

Annine Moltsen

Nationalmuseet i København.

Kære Conny.

Tak for din fax, jeg tror ikke at jeg fik den sidste side med, den der svarer til side 5 i dit afsnit "Vattenverk och dammar".

Som du selv nævner er der mange muligheder for dammens funktion, som nok kræver yderligere analyser for at komme nærmere på svaret.

Jeg har fået svaret på det sparsomme materiale fra zoologerne.

Det drejer sig om 1 fiskeskæl fra en aborre og en ryghvirvel fra en mus ! -begge fra prøve 14. Så det kræver nok analyse af yderligere materiale inden, man kan udtale sig om dammen har været brugt til fiskedam. Det vil være muligt, at få en studerende på zoologisk museum til at kigge på yderligere materiale. Imidlertid kunne de ikke give et overslag over hvad det vil koste, da det afhænger af mængden af materiale og bevaringsgraden af knoglerne samt hvor omfattende rapporten skal være, f.eks blot en artsliste eller en mere uddybende rapport. Prisen vil være ca. 1000 kroner pr. dags arbejde.

Jeg laver ikke selv pollenanalyser, men vi har en studerende i huset som gerne vil lave dem. Prisen pr. pollenprøve vil være ca. 1500 kroner, dertil skal du beregne 20% i overhead til museet.

Min andel vil med færdiggørelse af rapporten, hvor jeg regner med at medtage resultaterne fra pollenanalyserne andrage ca. 13.000 kroner inklusiv overhead til museet.

Angående fortsættelse af projektet, er jeg enig i din disposition om at koncentrere sig om den middelalderlige dam, da man sikkert vil kunne hente mere konkrete og omfattende informationer i de historiske kilder om området i 1700-tallet.

Såfremt der kan skaffes penge vil både pollenanalyse og analyse af fiskeben være en værdifuld information. Hvis der på grund af økonomien skal prioriteres mener jeg, at analysen af fiskeknoglerne bør have højeste prioritet, da det er vigtigt at få klarlagt dammens funktion for at forstå resten af området.

En mulighed ville også være både pollen- og fiskeknogle analyse, men kun fra de nederste lag i dammen, det der svarer til makroprøve 14. Hvis vi både kender de omkringliggende arealer anvendelse og indholdet af knogler i dammens tidligste funktionstid kan det måske kaste lys over hvorfor dammen anlægges.

Jeg vil nærlæse dit medsendte manuskript, og hvis jeg skulle komme på nogle kommentarer sender jeg dem til dig.

Hilsen fra

Annine.

Kære Conny
Hermed de foreløbige resultater.

Yderligere undersøgelser.

Da dammens funktion kan have stor betydning for forståelsen af hele området, med vegetation, sedimentdannelse og evt anlægs funktion vil det være en ret vigtigt at få undersøgt om der er tale om karpedam.

De to fiskeskæl der er sendt til analyse vil selvfølgelig give et praj, men det er nok nødvendigt med et større materiale. Hvis I ikke har materiale liggende kan jeg vaske resten af prøverne og frasortere fiskerester til analyse.

Angående yderligere analyser af makroskopisk botanisk materiale tror jeg ikke at det vil kunne bidrage med væsentlig nye oplysninger. De eneste prøve der umiddelbart vil være værd at bruge lidt ekstra tid på er prøve 3 og 6, for at se om der skulle være flere sjældenheder i dem. På den anden side er materialet ikke særlig gammelt så jeg ved ikke rigtigt om I vil være interesseret i det.

Som nævnt i teksten kunne man få bedre oplysninger om arealanvendelsen ved en pollenanalyse, det er vel især aktuelt for prøverne 14 og 8.

Jeg venter med at skrive det sammenfattende afsnit til vi har fået afklaret det videre forløb og vi har et svar fra zoologerne.

Områdets eventuelle anvendelse som Karpedam.

Hvis dammen og kanalen har været anvendt som fiskedam/ Karpedam, kan det have haft en betydning for sedimentets sammensætning og dannelsen, vegetationens udseende rundt om dammen og ikke mindst de forskellige anlægs anvendelse.

Jeg ved ikke meget om Karper og karpebrug og følgende oplysninger er hovedsagelig fra en populærbog om ferskvandsfisk (Muus og Dalstrøm 1967).

Karpen er en lavtvandsbeboer, der trives bedst i stillestående eller langsomt flydende vand med mudderbund og gerne med rigelig plantevækst. Karpernes føde består hovedsagelig af dafnier, myggelarver og andre vandinsekter samt orme, småsnegle og muslinger, men plantefrø og alger indgår også i føden.

I de forholdsvis små damme har det sikkert været nødvendigt, at fodre fiskene for at få et ordentlig udbytte.

Når karperne skal yngle laves en "legedam", der består af et fladt græsbevokset engstykke, der er indhegnet. Vandstanden skal være lav for at opnå de høje temperaturer, der kræves for at æggene kan klækkes. Æggene afsættes på græsstrå og klækkes efter få dage.

Når karperne har nået spisestørrelse, tømmes dammen for vand så fiskene kan indsamles.

HVIS DER HAR VÆRET KARPEDAM !!!

Kan den skiftende karakter af sedimenterne i dammen og kanalen evt hænge sammen med en kunstig regulering af vandstanden i dammen og kanalen. Specielt de lag der ifølge lagbeskrivelserne har luftblærer, der tyder på at der har været tørlægning, men også de mere sandede lag. Problematikken med skiftevis stillestående vand og periodevis kraftigere strøm, der er diskuteret i forhold til tilløb og afstrømning kan måske

forklares ved vandregulering. Der nævnes desuden en kort periode med muligt møllebrug eller mølledam kan der være tale om et anlæg, der har reguleret vandstanden i karpedammen?

Prøverne 6 og 8 der viste at der kunne have været en lavere vegetation i den vådeste zone er de prøver der indeholdt omend ganske få fiske-rester. Den lavere vegetation kunne hænge sammen med anlæggelsen af "lege-damme", hvor der tilsyneladende må have været en lavere græsvegetation.

Ang. Mårtenstorget i Lund.

Jeg har endnu ikke fået svarene fra zoologisk museum, men her et foreløbigt udkast til rapporten. Jeg vil vente med resten, da indholdet kan afhænge af om der har været karpedam på stedet samt eventuelle supplerende oplysninger fra jer af.

NB.

Vores fax nr. er 33 47 33 11.

Den er endnu ikke ramt af storkonflikten.

Iøvrigt vil jeg lige rose jer for det medsendte meget omfattende baggrundsmateriale. Så godt er vi ikke vandt. Jeg bruger den til stadighed mod de danske arkæologer.

Hilsen fra

Anne

F-NUMMER	JOURNALNR	LOKALITET	NOTER
27401	A7934	Mortenstorget, Lund	
27402	A7934	Mortenstorget, Lund	
27403	A7934	Mortenstorget, Lund	
27404	A7934	Mortenstorget, Lund	
27405	A7934	Mortenstorget, Lund	
27406	A7934	Mortenstorget, Lund	
27407	A7934	Mortenstorget, Lund	
27408	A7934	Mortenstorget, Lund	
27409	A7934	Mortenstorget, Lund	
27410	A7934	Mortenstorget, Lund	
27411	A7934	Mortenstorget, Lund	
27412	A7934	Mortenstorget, Lund	
27413	A7934	Mortenstorget, Lund	
27414	A7934	Mortenstorget, Lund	
27415	A7934	Mortenstorget, Lund	
27416	A7934	Mortenstorget, Lund	
27417	A7934	Mortenstorget, Lund	
27418	A7934	Mortenstorget, Lund	
27419	A7934	Mortenstorget, Lund	
27420	A7934	Mortenstorget, Lund	
27421	A7934	Mortenstorget, Lund	
27422	A7934	Mortenstorget, Lund	
27423	A7934	Mortenstorget, Lund	
27424	A7934	Mortenstorget, Lund	
27425	A7934	Mortenstorget, Lund	
27426	A7934	Mortenstorget, Lund	
27427	A7934	Mortenstorget, Lund	
27428	A7934	Mortenstorget, Lund	
27429	A7934	Mortenstorget, Lund	
27430	A7934	Mortenstorget, Lund	
27431	A7934	Mortenstorget, Lund	
27432	A7934	Mortenstorget, Lund	
27433	A7934	Mortenstorget, Lund	
27434	A7934	Mortenstorget, Lund	
27435	A7934	Mortenstorget, Lund	
27436	A7934	Mortenstorget, Lund	
27437	A7934	Mortenstorget, Lund	
27438	A7934	Mortenstorget, Lund	
27439	A7934	Mortenstorget, Lund	
27440	A7934	Mortenstorget, Lund	
27441	A7934	Mortenstorget, Lund	
27442	A7934	Mortenstorget, Lund	
27443	A7934	Mortenstorget, Lund	
27444	A7934	Mortenstorget, Lund	
27445	A7934	Mortenstorget, Lund	
27446	A7934	Mortenstorget, Lund	
27447	A7934	Mortenstorget, Lund	
27448	A7934	Mortenstorget, Lund	
27449	A7934	Mortenstorget, Lund	
27450	A7934	Mortenstorget, Lund	
27451	A7934	Mortenstorget, Lund	
27452	A7934	Mortenstorget, Lund	
27453	A7934	Mortenstorget, Lund	
27454	A7934	Mortenstorget, Lund	
27455	A7934	Mortenstorget, Lund	
27456	A7934	Mortenstorget, Lund	
27457	A7934	Mortenstorget, Lund	
27458	A7934	Mortenstorget, Lund	
27459	A7934	Mortenstorget, Lund	
27460	A7934	Mortenstorget, Lund	
27461	A7934	Mortenstorget, Lund	
27462	A7934	Mortenstorget, Lund	
27463	A7934	Mortenstorget, Lund	
27464	A7934	Mortenstorget, Lund	
27465	A7934	Mortenstorget, Lund	
27466	A7934	Mortenstorget, Lund	
27467	A7934	Mortenstorget, Lund	
27468	A7934	Mortenstorget, Lund	
27469	A7934	Mortenstorget, Lund	
27470	A7934	Mortenstorget, Lund	
27471	A7934	Mortenstorget, Lund	
27472	A7934	Mortenstorget, Lund	
27473	A7934	Mortenstorget, Lund	
27474	A7934	Mortenstorget, Lund	